

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.505/2008/18. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, a 2008. november 17. napján és 2009. évi január hó 7. napján tartott nyilvános *ülés* alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2008. évi július hó 17. napján kihirdetett 3.B.901/2005/183. számú ítéletét a fellebbezésekkel érintett vádlottak vonatkozásában megváltoztatja a következők szerint.

I.r. vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetést 1 (egy) év 8 (nyolc) hónapra enyhíti. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 (öt) év próbaidőre felfüggeszti. A közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

I.r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés végrehajtása esetén számítja be a főbüntetés tartamába.

XII.r. vádlott büntetését 500 (ötszáz) napi tétel, napi tételenként 1000 (egyezer) forint, mindösszesen 500.000 (ötszázezer) forint pénzbüntetésre enyhíti.

A pénzbüntetést felhívásra kell az államnak megfizetni. Meg nem fizetése esetén napi tételenként 1-1 (egy - egy) nap, mindösszesen 500 nap fogházbüntetésre kell átváltoztatni.

XII.r. vádlott esetében a Szolnoki Városi Bíróság 11.B.20/2004/14. számú ítéletével kiszabott 10 hónap börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet a fellebbezéssel érintett vádlottak vonatkozásában helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 12.000 (tizenkettőezer) Ft - VII. vádlottat terhelő- kirendelt védő díjazásával kapcsolatos költség merült fel.

I n d o k o l á s :

Az ügyben első fokon a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság járt el és 2008. június 5. napján kihirdetett ítéletében I.r. vádlottat hivatali visszaélés bűntettében, mint társttest (Btk.225.§.), közokirat-hamisítás bűntettében, mint felbujtót (Btk.274.§ (1)bekezdés c.)pontja), 3 rendbeli közokirat-hamisítás bűntettében, mint bűnsegédet (Btk. 274.§. (1) bekezdés c.)pont, 10 rb. adócsalás bűntettében, mint bűnsegédet (melyből 6 rendbeli a Btk.310.§.(3) és (5) bekezdése, és 4 rendbeli a Btk. 310.§ (2) és (5) bekezdése),5 rendbeli adócsalás vétségében, mint bűnsegédet (Btk. 310.§ (1) és (5) bekezdése), mondta ki bűnösnek, és ezért őt - halmazati büntetésül két év egy hónap börtönbüntetésre, míg mellékbüntetésül 3 év közügyektől eltiltásra és 300.000.- Ft pénzmellékbüntetésre,

II.r. vádlottat hivatali visszaélés bűntettében, mint társttest (Btk.225.§.), közokirat-hamisítás bűntettében, mint felbujtót (Btk.274.§ (1) bekezdés c.)pont), közokirat-hamisítás bűntettében, mint bűnsegédet (Btk.274 (1) bekezdés c.)pont), 4 rendbeli adócsalás bűntettében, mint bűnsegédet (melyből 3 rendbeli a Btk.310.§ (3) és (5) bekezdése, 1 rendbeli a Btk. 310.§ (2) és (5) bekezdése),2 rendbeli adócsalás vétségében, mint bűnsegédet (Btk.310.§ (1) és (5) bekezdés) mondta ki bűnösnek és ezért őt - halmazati büntetésül - 1 év 8 hónap börtönbüntetésre és 200.000,- Ft pénzmellékbüntetésre ítélete azzal, hogy a börtönbüntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette.

III.r. vádlottat közokirat-hamisítás bűntettében, mint bűnsegédet (Btk.274 (1) bekezdés c.)pont), közokirat-hamisítás bűntettében(Btk.274 (1) bekezdés c.)pont), 3 rendbeli adócsalás bűntettében, mint bűnsegédet (melyből 2 rendbeli a Btk.310.§ (3) és (5) bekezdése, 1 rendbeli a Btk. 310.§ (2) és (5) bekezdése),4 rendbeli adócsalás bűntettében, mint bűnsegédet (Btk.310.§ (1) és (5) bekezdés) mondta ki bűnösnek és ezért őt - halmazati büntetésül 1 év 10 hónap börtönbüntetésre és 240.000,- Ft pénzmellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a börtönbüntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette.

VII.r. vádlottat közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 274.§. (1) bekezdés c./pont, 3 rb. adócsalás bűntettében (melyből 2 rendbeli a Btk.310.§. (3) és (5) bekezdése, 1 rendbeli a Btk.310.§ (2) és (5) bekezdése) mondta ki bűnösnek és ezért őt - halmazati büntetésül - 1 év börtönbüntetésre és 80.000 Ft,- pénzmellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a börtönbüntetés végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette.

VIII.r. vádlottat közokirat-hamisítás bűntettében, mint bűnsegédet (Btk. 274.§ (1) bekezdés c./pontja) mondta ki bűnösnek és ezért őt 4 hónap börtönbüntetésre ítélte azzal, hogy a börtönbüntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

XII.r. vádlottat közokirat-hamisítás bűntettében, mint bűnsegédet (Btk. 274.§ (1) bekezdés c./pontja), 4 rendbeli adócsalás bűntettében, mint bűnsegédet (Btk.310.§ (3) és (5) bekezdése) mondta ki bűnösnek és ezért őt 1 év 4 hónap börtönbüntetésre és 3 három év közügyektől eltiltásra ítélte, egyben elrendelte a Szolnoki Városi Bíróság 11.B.20/200/14.sz. ítéletével kiszabott 10 hónap börtönbüntetés utólagos végrehajtását,

XIV.r. vádlottat közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 274.§ (1) bekezdés c./pontja), 2 rendbeli adócsalás bűntettében (Btk.310.§. (2) és (5) bekezdése), 2 rendbeli adócsalás

vétségében (Btk.310.§. (1) és (5) bekezdése) mondta ki bűnösnek, ezért őt 9 hónap börtönbüntetésre és 80.000,- Ft pénzmellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a börtönbüntetés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette.

XVII.r. vádlottat közokirat-hamisítás bűntettében (Btk. 274.§ (1) bekezdés c./pontja), 4 rendbeli adócsalás bűntettében, (melyből 3 rendbeli a Btk.310.§ (3) és (5) bekezdése, 1 rendbeli a Btk. 310.§ (2) és (5) bekezdése), adócsalás vétségében (Btk.310.§ (1) és (5) bekezdése) mondta ki bűnösnek és ezért őt 1 év 2 hónap börtönbüntetésre és 260.000,- Ft pénzmellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a börtönbüntetés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette.

Rendelkezett az első fokon eljáró bíróság I.r., és II.r. vádlottnál az előzetes fogva tartásban töltött időnek a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe történő beszámításáról, a pénzbüntetések illetőleg a pénzmellékbüntetések meg nem fizetése esetén történő szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról, továbbá a bűnügyi költségről, a lefoglalt tárgyakról.

I.r. vádlottat továbbá 6 rendbeli szerzői jogok megsértésének vétsége (Btk.329.§ (1) bekezdés) vádjá alól felmentette.

Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, I.r. vádlott és védője elsősorban felmentés, másodlagosan törvényes vád hiányára hivatkozással az eljárás megszüntetése érdekében jelentett be fellebbezést. A védelem álláspontja szerint az ügyben nem volt pontosan körülírt, büntető törvénykönyvbe ütköző cselekmény ami a vád törvényességét is érinti. Az értékesítésre kerülő gazdasági társaságoknál nem állapítható meg, hogy rendelkeztek volna az értékesítéskor vagyonnal. Nincs adat arra, hogy az adóhatóság az adótartozás behajtása érdekében végrehajtási eljárást próbált volna meg foganatosítani, illetőleg nem bizonyítható a cégek eladásának fiktív volta. A vagyon átruházáskori meglétének a tisztázása azért is elengedhetetlen, mert ha van megtévesztő magatartás, akkor is csak abból állapítható meg, hogy az milyen összegű adó behajtását késleltette vagy hiúsította volna meg. Hiányosnak tartja a védelmi fellebbezés az egyes tényállásokat, mert nincs rögzítve a társaságok értékesítéskori vagyona, vagyoni helyzete és nem ad magyarázatot arra sem, hogyan valósulhatott meg a bűncselekmény, hogyha az állítólagos fiktív értékesítést követően hónapokkal az egyes cégeknél még áfa fizetési kötelezettség keletkezik.

Az ítélet indokolásában nincs szó arról, hogy a tulajdonos változás milyen összefüggésben van az eredménnyel, az adócsökkenéssel. Nincs indoklás a bizonyítási indítványok elutasításáról sem.

A polgári jogi szabályozásokra hivatkozással azon jogi álláspontját is kifejti, mely szerint a szerződés színlelt volt, az csak akkor lenne megállapítható, ha mindkét szerződő fél akarata a jogviszonyukban egy másik szerződés rendelkezéseinek érvényesülésére vonatkozik. Az egyoldalú színlelés azonban közömbös a szerződés érvényessége és értelmezése szempontjából. A hivatali visszaéléssel kapcsolatosan kifogásolja, hogy nem derül ki az ítéletből, hogy mi a hivatali visszaélés elkövetési magatartása, a törvényi tényállás mely fordulatát valósította meg az I. r. vádlott, illetőleg egyáltalán mi tekinthető jogtalan előnynek illetőleg jogosulatlan hátránynak. Az sem derül ki, hogy célnak mi

tekinthető, az kiben fogalmazódik meg és mi igazolja, mert az ítélet indokolásából nem tűnik ki, hogy I.rendű mely hivatali kötelességét sértette meg, mely hatáskörét lépte túl, illetőleg esetlegesen a hivatali helyzetével való visszaélés milyen konkrét cselekményben öltött testet.

II. r. vádlott és védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést. A fellebbezés indokolása szerint az ítéletből nem derül ki, hogy a hivatali bűncselekményt a hivatali visszaélés mely elkövetési fordulata szerint valósította meg. Nincs adat a célzatra sem a tényállásban, sem az indokolásban. Célzat hiányában pedig a bűncselekmény nem állapítható meg. A II. r. vádlott, mint APEH alkalmazásban álló adó-végrehajtó tanácsokat adott egy végrehajtás alatt álló Kft. vezetőjének adózási kötelezettségből keletkező feladatok illetőleg üzletrészek átruházásának lebonyolításához. Ez a tevékenysége nem valósít meg bűncselekményt. Hangsúlyozza a védelmi fellebbezés, hogy az üzletrész értékesítésének vagyoncsökkentő illetőleg vagyonnövelő hatása nincs, az csak azt jelenti, hogy az értékesítést követően más személy válik az értékesített üzletrész tulajdonosává, így azzal az úgynevezett 5. bekezdéses adócsalást nem lehet elkövetni. Nem valósul meg bűncselekmény, hogy ha vagyonnal nem bíró Kft üzletrészeinek tulajdonában változás következik be, azzal az adóbehajtását sem késleltetni, sem megakadályozni nem lehet. Vitatja fellebbezésében, hogy fiktív értékesítés történt volna, ugyanis az értékesítést követően például az Kft. még gazdasági tevékenységet is folytatott, amit az adófolyószámla adatai is bizonyítanak. Ebből pedig arra lehet következtetni, hogy az üzletrészek adásvétele valóságos szerződési akaratot fejezett ki. Ebből következően a cégnyilvántartásba sem kerültek valótlán, hamis adatok.

III. r. vádlott és védője elsősorban felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést. A védő jogi álláspontja szerint a III. r. vádlott magatartása azokban az esetekben, amikor bizonyos járulékok meg nem fizetése valósult meg, akkor az elkövetéskor hatályos büntető törvény szerint a társadalombiztosítási, egészségbiztosítási vagy nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség megsértése valósulhatna meg, de csak önhiba esetén. Önhiba hiányában viszont bűncselekmény nem állapítható meg. Egyebekben a bizonyítékokat elégtelennek tartja, hogy arra bűnösséget megállapító ítéletet lehessen alapítani.

VII. r. vádlott és védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést. A fellebbezésében VII. r. vádlott azt hangsúlyozza, hogy az Kft-ben meglévő üzletrésze értékesítésekor teljes körű tájékoztatást adott a vevőnek, így arról, hogy a társaságnak kb. 8 millió forint értékű hiánya volt. Az Kft. egyébként az új tulajdonosi szerkezettel is tovább tudott működni, és működött is tovább, hiszen meglévő munkákkal együtt került a cég átadásra és biztosította az új tulajdonosok részére, hogy a hiány kitermelésre kerülhessen, illetőleg a társaság fizetési kötelezettségeire a fedezetet előteremtsék. Ezért is jelentkezett a vevő az üzletrész megvásárlására, hiszen a gazdasági társaságok számára a megbízások megszerzése, munkák felvállalása a legnehezebb, s egy jól működő cég ki tudja termelni kiadásait, hasznot tud hozni. Egy működő, szerződéses munkával rendelkező gazdasági társaságról volt szó, ami sokkal nagyobb vonzerőt képviselt a vevő számára, mint sem, hogy elriadt volna.

VIII. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés érdekében, másodlagosan eljárási szabálysértések miatt hatályon kívül helyezés végett jelentett be fellebbezést. A fellebbezés kifogásolja az ítélet 19. oldal 2. bekezdésében rögzített megfogalmazást, mely szerint VIII. r. és II. r. vádlottak valójában nem kívántak az Kft. tagjaivá válni arra hivatkozással, hogy kollektív szándék nincs, így külön kellett volna vizsgálni V.rendű vádlott nl a szándékot. V.rendű vádlott nak valósak a szerződésbe foglalt adatai, így esetleges egyoldalú színlelése közömbös. V.rendű vádlott a szerződés aláírását követően szerződéseket kötött, munkát végzett, a cég irataival rendelkezett, amely tények szemben állnak azon megállapítással, miszerint V.rendű vádlott nem kívánta működtetni aKft-t. Eljárási szabálysértésként kiemelte, hogy VIII. r. vádlott 2008. április 17. napján megtartott tárgyaláson védő nélkül vett részt. Kifogásolta még a fellebbezésben, hogy a bizonyítási indítványokat nem bírálta el az első fokon eljáró bíróság.

XII. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a büntetőeljárás törvényes vád hiányában történő megszüntetése érdekében jelentett be fellebbezést. XII. r. vádlott és védőjének jogi álláspontja szerint a XII. r. vádlott, mint könyvelő kívül esik az esetleges elkövetési magatartásokon, de egyébként sem állapítható meg jelen ügyben bűncselekmény megvalósulása. Az üzletrész eladása, esetleges színlelt eladása nincs okozati összefüggésben az adó-végrehajtási eljárással. Erre vonatkozóan bizonyítékot az ügyészség nem ajánlott fel. Abban az esetben, ha nincs a Kft-nek se ingó, se ingatlan vagyona akkor a színlelt értékesítés sem tudja a végrehajtási eljárást megakadályozni. Kifogásolta fellebbezésben a védelem, hogy a XII. r. vádlottnak nincs konkrétan körül írt elkövetési magatartása, nem állapítható meg, hogy pontosan milyen magatartás van a terhére róva, és az ítélet 22. oldal 4. és 6. bekezdésében rögzített cselekvőség legfeljebb előkészületnek tekinthető. Hiányosnak is tartja a tényállást, mert az egyes cégeknél nem tartalmazza a végrehajtási eljárás megindításának, illetőleg az adó-végrehajtás megakadályozásának az időpontját. Hangsúlyozta, hogy a könyvelőnek nem feladata a Kft. részéről közölt adatok helyességének vizsgálata, így az sem, hogy a Kft-nek van-e tartozása vagy nincs. A tartozásokért a könyvelő nem felel, nem is befolyásolhatja a Kft. tartozását, bevételeit és kiadásait. Kifejtette azt az álláspontját, hogy a vádirati tényállás 4. pontja alapján az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el, mert nincs pontosan körül írva a Büntető törvénykönyvbe ütköző cselekménye a XII. r. vádlottnak.

XIV. r. vádlott védője elsődlegesen felmentésre, másodlagosan enyhítésre tett indítványt.

XVII. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést. Álláspontjuk szerint bűncselekményt nem valósított meg a XVII. r. vádlott, továbbá kiegészítést érdemel a személyi körülmények tekintetében a tényállás, mert XVII. r. vádlottnak két kiskorú gyermeke van.

A Debreceni Ítéltábla a Be. 349.§ (1) bekezdése alapján a jogorvoslattal érintett vádlottakra nézve a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálta. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására valamint intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit a másodfokú bíróság arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki milyen okból fellebbezett. A felülbírálat során az ítéltábla

megállapította, hogy az első fokon eljáró bíróság az eljárási szabályok megtartásával folytatta le a büntetőeljárást. A VIII. r. vádlott védője által kifogásolt eljárási szabálysértés az ítélet táblája megállapítása szerint nem valósult meg. A VIII. r. vádlottnak minden tárgyaláson vagy személyesen vagy helyettes útján jelen volt a védője. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapvetően megalapozott, a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibákban nem szenved, azonban az ítélet ítéletszerkesztési hibákból adódóan több, a tényállás körébe tartozó megállapítást tartalmaz a történeti indoklás körében, amit az ítélet táblája a történeti tényállás részének tekint.

A Kft. kapcsán a bíróság a tényállás részének tekinti azt a megállapítást, mely szerint a cég könyvelési anyaga is . r. vádlotthoz került, aki azt mondta V. r. vádlottnak, hogy ők azt majd eltüntetik a II. r. vádlottal. A 2003. szeptember 9. napján kelt üzletrész adásvételi szerződés kapcsán a céges iratok előre el voltak készítve, azokat a vevőknek csak alá kellett írni. A vevők a korábbi tulajdonosokkal nem tárgyaltak, vételárat sem fizettek senkinek. A cég könyvelési anyagát V. r. vádlott átvette, de azt rögtön I. r. vádlottnak adta át. A cég értékesítésekor nem volt teljesen vagyontalan, annak még 200.000 forint értékben irodai eszközei voltak, melyeket a cég a székhelyén tárolt. 2004. február 26. napján a végrehajtók megjelentek a Kft.-nek a tulajdonos változást követően bejelentett új székhelyén, ahol a Kft. nem működött. Az új képviselőt sem tudták megtalálni az APEH végrehajtási eljárás során és a helyszíni eljárás is eredménytelen maradt. A Kft. a tevékenységét az értékesítést követően és a korábbi tulajdonosok irányítása mellett végezte. A cég az eladást követően tovább működött, ugyanazt a tevékenységet folytatta és ugyan úgy mint korábban, és a céget a korábbi tulajdonosok működtették. 2005. február 25. napján a társaság képviselője VII. r. vádlottnak a bejelentett lakcímén megjelentek a végrehajtók, ahol azonban édesanyja közölte, hogy VII. r. vádlott évek óta nem lakik az ingatlanban, s nincs tudomása gazdasági tevékenységről. A végrehajtók az új tulajdonost sem a bejelentett lakcímén sem a Kft. székhelyén nem találták. A kft. székhelyén a cég könyvelési anyagát sem sikerült fellelni. A kft.-vel szemben folyó végrehajtási eljárás teljes egészében sikertelen maradt.

A IV-es tényállás részének tekinti a bíróság azon megállapításokat, mely szerint a Kft. az értékesítést követően is tovább működött a korábbi tulajdonosok és I. rendű vádlott érdekeltségi körében. A cég megvásárlása után, ha a cég nevére küldeménylevél érkezett számára azt mindig XII. r. vádlottnak adta tovább, aki tudomással bírt a fiktív értékesítésről. A cég értékesítését követően a továbbműködtetéssel kapcsolatos munkákat I. r. és II. r. vádlott intézték. Amikor valamilyen munkáért díjat vett fel, azt rögtön az I. vagy II. r. vádlottnak adta tovább. Végrehajtási eljárás 2003. március 24. napján helyszíni eljárással indult, amikor megállapítást nyert, hogy a bejelentett székhelyen a Kft. nem található, ott bevételyszerű tevékenységet nem folytat. A bejelentett címén a Kft.-ről, sem annak képviselőjéről az ott lakók nem tudtak.

A Kft.-vel kapcsolatos tényállásban szükséges rögzíteni az indoklásban megállapított azon tényeket, mely szerint a Kft. megvásárlását követően I. r. vádlott tevékenykedett a Kft.-ben, azt a saját célra vásárolta meg, hogy működtesse, mivel köztisztviselő volt saját nevére nem vásárolhatott, ezért kereste meg ismerősét. Kft. által üzemeltetett varroda folyamatosan működött. Az eladást megelőzően, majd azt követően is ebből folyamatos

bevétele keletkezett, illetőleg a végrehajtási eljárás során a varroda gépeinek csak egy részét sikerült elárverezni. A színlelt szerződéssel a cég XVIII. r. és XIX. r. vádlottak nevére került, akik az aláírásért pénzt kaptak. A cég ezt követően I. r. vádlott érdekeltségében volt, de munkát továbbra is XVII. r. irányította és folytatta ugyanazt a varrodai tevékenységet. Lényegében ugyanazokkal a munkásokkal és ugyanazokkal a gépekkel dolgoztak.

A 2003. június 30-án sikertelen ingóárverés volt a Kft-nél, az ingóságok a Kft-nél tehát a „Kft-nél maradtak.

Az ítélet tényállásának személyi részét pontosítja az ítéletábra XVII. r. vádlott vonatkozásában azzal, hogy két kiskorú gyermek tartásáról gondoskodik.

Az így pontosított és kiegészített tényállás már mindenben megalapozott, és a másodfokú felülbírálat alapját képezhette a Be. 352. (2) bekezdése alapján. A tényállást vitató fellebbezések alapvetően az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadták, ami megalapozott tényállás esetén eredményre nem vezethetett. Meggyőzően indokolta az első fokon eljáró bíróság, hogy mely bizonyítékokat fogadott és vetett el, azokat egyenként és összességükben is értékelve állapította meg a tényállást. Helyesen vetette el az első fokon eljáró bíróság a további bizonyítási indítványokat, mert azok a bizonyítás érdemi továbbfejlesztésére nem voltak alkalmasak. A cégek teljes körű iratainak hiányában további igazságügyi könyvszakértői vélemény beszerzésének az elrendelése is felesleges és lehetetlen.

Nem értett egyet az ítéletábra a vád törvényességét kifogásoló védői érveléssel. A vád törvényességének alaki feltétele, a bírósági eljárás kezdeményezésének vádlói jogosultsággal rendelkező részéről, ami kétségtelenül fennáll.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség 6 B. 164462004-60 számú vádirata a törvényes vád minimális tartalmi követelményeit is tartalmazza. Meghatározott személyek pontosan körülírt, büntető törvénykönyvbe ütköző cselekménye miatt kezdeményezte a bírósági eljárás lefolytatását. A bűnös szándékra, és a vádlotti tudattartamra levont következtetések már nem a történeti tényállás részét, hanem a jogi indokolás részét kell, hogy képezzék, ezért annak hiánya a vádirati tényállásban, nem érinti a vád törvényességét.

A megállapított tényállásból az első fokon eljáró bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak cselekményeinek büntető törvénykönyv szerinti minősítésére. Helytállóan észrevételezte azonban a védők többsége, hogy a jogi indokolás rendkívül szűkszavú, az lényegében csak a bűncselekmények büntető törvénykönyv szerinti minősítésére korlátozódott.

A Btk. 225. §-ában megfogalmazott hivatali visszaélés büntetettét az a hivatalos személy követi el, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél. A törvényi tényállás által védett jogi tárgy a hivatalos személyek működésének törvényes rendje és a működésükbe vetett közbizalom. A hivatali visszaélés a védeni kívánt társadalmi viszonyokat sérti legáltalánosabb értelemben azzal, hogy a hivatalos személy

hatáskörébe tartozó kötelezettségeit elmulasztja vagy a rendelkezési jogosultságait önkényesen kiterjeszti. Idetartozik, ha olyat tesz, amire nincs felhatalmazva. Jelen ügyben a hivatali helyzettel egyéb módon való visszaélés valósult meg I. és II. r. vádlott részéről. Jellemző e körben a hivatalos minőséghez fűződő jogosítványoknak a társadalmi rendeltetésükkel ellentétes gyakorlása. A hivatali eljárás ezekben az esetekben rendszerint alakilag törvényesnek mutatkozik, azonban az érdemileg felesleges vagy szabályellenes intézkedés a hivatali helyzethez fűződő jogok rendeltetésellenes gyakorlását jelentik. Ide sorolható a személyes cél érdekében történő hivatalos fellépés (BH 1996/185.). Ebben a körben értékelendő a hivatalos jogosultságok törvényes előfeltételek hiányában való igénybevétele is (BH 1981/395.), de az is, ha a hivatali állásból, tekintélyből vagy tevékenységből adódó ismeretség, befolyás illetve függőség személyes célokra történő felhasználására kerül sor. A jelen ügyben I. és II. r. vádlottnál ezek a tartalmi jegyek voltak felismerhetőek, amikor adó-végrehajtói mivoltukhoz kapcsolódó ismereteiket, ismeretségeiket részben személyes cél érdekében, azaz cégek megvásárlásához, részben ebben való közreműködéshez, azaz adatok lekérdezéséhez felhasználták. Cselekményük az adó-végrehajtás törvényes rendjét illetőleg az ahhoz kapcsolódó közbizalmat is sértette.

Az egyes vádlottaknak az a cselekménye, hogy a közhiteles cégnyilvántartásban, amely közokiratnak minősül valótlan adatot jegyeztek be az egyes cégek tulajdonosi körére, székhelyére egyéb cég adataira a Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott un. intellektuális közokirat-hamisítást valósította meg. A közhitelű cégnyilvántartásnak éppen az az egyik funkciója, hogy elkerülje az olyan eseteket, hogy láthatatlan legyen a tulajdonosi szerkezete egy-egy cégnek, így pl. az ítéleti tényállásban szereplő korlátolt felelősségű társaságoknak. Funkciója, hogy egyértelműen lehessen tudni azt, hogy ki a cégeknek a tulajdonosa, a cég, és a képviselők, ügyvezetők hol találhatóak meg, kivel szemben lehet esetleges igényeket érvényesíteni. Amikor a cégek korábbi tulajdonosai és új fiktív tulajdonosai szerződést kötöttek, és az okiratban foglaltaktól eltérően valójában a vevők kaptak pénzt azért, hogy névlegesen a nevükre írássák a céget, de a korábbi tulajdonosok folytatták a cégeknek a működtetését az I. és a II. r. vádlott közreműködésével, akkor valójában a szerződést aláíró összes fél egyetértésben volt abban, hogy az új tulajdonosok csak névleg lesznek a cég tulajdonosai. Ennek vitatása a másodfokú eljárásban az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadja. Az intellektuális közokirat-hamisítással bűnhalmazatban a magánokirat-hamisítás állapítható meg, ha a terhelt a hamis magánokirat felhasználásával téveszti meg a hatóságot (BH 2005/47, 5/2000. Bje. Határozat). Ebből következően a nem valós tartalmú üzletrész adásvételi szerződések, mint magánokiratok felhasználásával valósult meg a közokirat-hamisítás.

A Btk. 310. § (5) bekezdésében meghatározott megállapított adó behajtásának jelentős késleltetése vagy megakadályozása büntetőjogi tényállás az eredményre utalással határozza meg az elkövetési magatartást. Az elkövető a már megállapított adó meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot. Az egyes tényállásoknál egyértelmű vallomásokkal lehetett találkozni arra vonatkozóan, hogy a cégek eredeti tulajdonosainak a célja az volt, hogy az adóssággal terhelt cégtől szabaduljanak, s ezzel együtt az adó megfizetését elkerüljék. Az elkövető ebben a tényállásban a már megállapított adó meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, s nem tartalmaz a tényállás olyan feltételt,

hogyan az adó-végrehajtási eljárást bűncselekmény megállapíthatósága érdekében meg kell kísérelni. Az elkövető a hatóság megtévesztése céljából olyan adatokat, tényeket tár a hatóság elé, amelyek az adó megfizetését hátráltatják, késleltetik vagy egyenesen megakadályozzák. Jellemző elkövetési forma, hogy az elkövető „fantomizálja” gazdálkodó szervezetét, azaz eltünteti a hatóság látóköréből, s ezért az elrendelt végrehajtás sikerét meghiusítja. Az ítéleti tényállásban rögzített esetekben olyan személyek lettek tulajdonosként bejegyezve közhitelű cégnyilvántartásba, akik valójában a céget működtetni nem akarták. Az egyes cégek vagy felhagytak tevékenységükkel vagy a korábbi tulajdonosok folytatták részben az I., II. r. vádlott közreműködésével, azonban erről az adóhatóságnak tudomása nem volt, így az adó-végrehajtási eljárás már ott elakadt, hogy a cégeket nem találták meg. Az adó behajtásának megakadályozása az érintett bevételek végleges kiesését, elmaradását jelenti, míg a jelentős késleltetésnél az adó-megállapítási időszak egy éves időtartamához lehet viszonyítani.

Általában helytálló az a védelmi érvelés, mely szerint vagyonnal nem rendelkező cégeknél a fiktív értékesítés nem valósítja meg ezt a bűncselekményt, mert nincs okozati összefüggés a fiktív értékesítés és az adó meg nem fizetése illetőleg késleltetése között, azonban jelen büntető ügyben nem erről van szó. Bár a pontos vagyonát az egyes gazdasági társaságoknak megállapítani nem lehetett, azonban megállapítható, hogy vagyonnal rendelkeznek és az értékesítést követően ezek a cégek többsége tovább működött. Ennek oka az, hogy a tovább működéshez szükséges feltételekkel rendelkeztek részben tárgyi eszközökkel, részben a szükséges piaci ismeretekkel, megrendelésekkel, ami önmagában is vagyoni értékkel bír. A meglévő vagyonra vonható le következtetés abból is, hogy jelentős összegeket kifizettek az eredeti tulajdonos vádlottak illetőleg I. és II. r. vádlottak a fiktív vásárlóknak illetőleg az abban közreműködő ügyvédeknek és könyvelőknek. Ez nyilvánvalóan nem érte volna meg teljesen tönkrement cégek esetében.

Az első fokon eljáró bíróság helyesen feltárta a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi enyhítő és súlyosító körülményeket, azt csak XVII. r. vádlottnál kell pontosítani a két kiskorú gyermek tartásáról való gondoskodással, mint enyhítő körülménnyel.

Az elkövetés időpontjára, az azóta eltelt időre és az ítélet un. belső arányosságára figyelemmel az ítélőtábla úgy ítélte meg, hogy a megyei bíróság az I. és XII. r. vádlottnál eltúlzottan súlyos büntetést alkalmazott a büntetés céljainak elérése érdekében. A törvénnyel még korábban soha összeütközésbe nem kerülő I. r. vádlottnál a bíróság úgy ítélte meg az elkövetés óta eltelt 4 és fél évre is figyelemmel, hogy vele szemben 2 évet meg nem haladó időtartamú szabadságvesztés büntetés és ennek törvényi maximumban meghatározott próbaidőre felfüggesztése is kellően szolgálja a büntetési célokat. Az I. r. vádlott esetében a büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére tekintettel a közügyektől eltiltás mellékbüntetést, míg XII. r. vádlottnál pénzbüntetés kiszabására figyelemmel a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés utólagos végrehajtását és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést értelemszerűen mellőzte a másodfokú bíróság.

Répási István XII. r. vádlottnál az előélete, személyi körülményei felvetik a szabadságvesztés büntetés alkalmazásának lehetőségét. Az ő esetében azonban figyelemmel kell lenni a konkrét cselekvőségére, így arra, hogy magatartása pszichikai bűnsegédi tevékenység, ami társadalomra veszélyes cselekmény, de egy magasabb napi

tételszámú, a jövedelmi viszonyaihoz igazodó egy napi tétel összegű pénzbüntetés is kellő visszatartó hatásra lehet alkalmas. A többi vádlottnál a bíróság nem talált okot a kiszabott büntetés megváltoztatására, így X.rendű vádlott által indítványozott előzetes mentesítés törvényi feltételeit sem látta fennforogni.

Mindezekre tekintettel az ítélőtábla a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottaknál a Be. 372. § (1) bekezdésére hivatkozással megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371. § alapján helybenhagyta.

Debrecen, 2009. január 07.

Dr. Kardos Sándor sk.	. Elek Balázs sk.	. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

Záradék :

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 3.B.901/2005/183. számú ítélete a fellebbezéssel érintett vádlottakra nézve a Debreceni Ítélőtábla ítéletében írt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett, és a felfüggesztett szabadságvesztés büntetések kivételével végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2009. január 07.

Dr. Kardos Sándor sk.
tanácselnök

A kiadmány hitelül
tisztviselő